

Den Haag, 22 april 2026

Aan: verkenner, de heer Aboutaleb,
c.c.: alle leden van de gemeenteraad van de gemeente Den Haag
via: griffie@denhaag.nl én
coalitie2026@denhaag.nl
Betreft: aanbevelingen van de Bomenstichting Den Haag

Geachte heer Aboutaleb, leden van de gemeenteraad,

De stad Den Haag staat voor grote uitdagingen, waarbij wonen de meest genoemde is. De grote maatschappelijke thema's zoals klimaat, natuur, biodiversiteit, duurzaamheid en leefbaarheid kunnen niet losgezien worden van de functie wonen. Daarnaast zijn mobiliteit en energie urgente thema's waarvoor eveneens creativiteit en budget nodig zijn om de doelstellingen van verbetering te behalen. Een gezonde woonomgeving hangt ten nauwste samen met de kwaliteit van de openbare ruimte. Groene wijken met een goede luchtkwaliteit zijn essentieel om prettig te kunnen wonen en leven.

Belangrijke opgaven voor een betere leefbaarheid zijn:

- 1) het vergroenen van de stad (bijv. uitbreiden en versterken van natuur en groene gebieden inclusief de verbindingen daartussen);
- 2) betere klimatologische omstandigheden (bijvoorbeeld verbeteren van hittestress, luchtkwaliteit, bodemkwaliteit en wateroverlast).

Bomen spelen een cruciale rol zowel bij de onderwerpen onder 1) als die onder 2).

Kortom, de leefbaarheid van bewoners in Den Haag is sterk afhankelijk van een toereikend bomenbestand. In elk stadsdeel, in elke wijk en in elke straat. Bomen helpen de stad leefbaar te maken en te houden.

De Bomenstichting Den Haag zou daarom graag de volgende aanbevelingen onder uw aandacht willen brengen ten behoeve van het vormen van een nieuw college en het opstellen van een nieuw coalitieakkoord.

Natuurherstelverordening

De Europese Natuurherstelverordening verplicht de lidstaten om de natuur in steden te herstellen. De Natuurherstelwet verplicht de lidstaten ook om tegen 2030 minstens 30 procent van de habitats, die in slechte staat verkeren, te herstellen, met bijzondere aandacht voor Natura 2000-gebieden. De verordening is sinds 2024 van kracht; hij wordt ook wel de Natuurherstelwet genoemd. Het doel is om de achteruitgang van de biodiversiteit in Europa te stoppen en te herstellen.

Artikel 8 leidt tot het volgende:

- A. Geen nettoverlies van stedelijk groen en boomkroonbedekking tot 2030 (t.o.v. 2024). Dat betekent dat de totale hoeveelheid stedelijk groen en oppervlak bedekt door boomkruinen in 2030 niet minder is dan in 2024;

Pagina 1 van 4

- B. Een toenemende trend realiseren van stedelijke groene ruimte na 2030;
- C. Een toenemende trend realiseren van boomkroonbedekking na 2030.

Om aan artikel 8 te voldoen bevelen we u de volgende punten aan voor de komende collegeperiode:

1. de zinnen over te nemen uit het huidige coalitieakkoord: “wij zijn zuinig op onze bomen. We kappen alleen bomen als het aantoonbaar niet anders kan”;
2. een eenduidige en waarheidsgetrouwe boomkroonbedekking vast te stellen om monitoring vanaf 2024 en in de toekomst (2030 en ná 2023) mogelijk te maken;
3. het realiseren van ‘meer blad voor de stad’ (zie de Nota Stadsbomen, 2021) af te stemmen op de Natuurherstelverordening;
4. verbindingen aan te leggen tussen de groengebieden;
5. niet te bouwen in het groen.

Ruimte voor bomen

Bomen hebben ruimte nodig om tot volle wasdom te komen, bovengronds en ondergronds. Maar de stad kent meer ruimteclaims. Woningbouw, wegen, kabels en leidingen vragen allemaal plek en vaak gaat dat dan ten koste van de groeiruimte voor bomen. Hoewel de noodzaak van bomen aangetoond is, krijgen bomen die ruimte niet altijd. Er is geen eerlijk speelveld, omdat andere ruimteclaims voorrang krijgen. De ruimte, die bomen boven- en ondergronds nodig hebben, blijft buiten beeld. De problemen ontstaan m.n. bij het ouder worden van bomen omdat ze op 70 jarige leeftijd meer ruimte vragen (bovengronds en ondergronds) dan gedacht bij de aanplant van een jong sprietje.

Daarom bepleiten wij het volgende:

6. Leg bomen en hun groeiruites vast in omgevingsplannen.
Het gaat om reserveren van optimale groeiplaatsen als structurele ruimte voor de lange termijn. Inclusief duidelijke regels over hoe we ermee omgaan. Ruimte waarin de optimale voorwaarden voor gezonde groei vastliggen, zodat bij nieuwe ontwikkelingen echt rekening wordt gehouden met bomen. Er kunnen meteen ook slimme combinaties gemaakt worden.
De Omgevingswet biedt hiervoor kansen. Met de instrumenten 'programma' en 'omgevingsplan' kunnen beschermingszones worden gedefinieerd en aangewezen, waar regels aan gekoppeld kunnen worden. Ook kunnen reserveringen op de plankaart worden vastgelegd. Zo kunnen we duidelijke regels formuleren voor bomen en hun groeiruimte, en zo de stedelijke boomkroonbedekking duurzaam behouden en uitbreiden.
7. Neem groen als vertrekpunt.
Juist in de vroege stadia van ontwerp van bouw en/of herinrichting moet het groen al worden meegenomen. Door al aan het begin van planvormingsprocessen actief deel te nemen, kan de groensector ervoor zorgen dat het groen geen sluitstuk, maar een vertrekpunt vormt voor onze stedelijke inrichting. Op deze manier worden ondergronds de juiste condities gecreëerd om bovengronds een gezonde natuurvriendelijke stad te kunnen realiseren. Het opstellen van een BEA, wat al verplicht is, is daartoe een handig instrument. Het opstellen van een BEA vraagt om creativiteit en samenwerking tussen belanghebbende partijen.

8. Maak een helder afwegingskader.

Een helder afwegingskader dient om te onderbouwen, wat op welke plek wel en niet mogelijk is en hoe bomengroeiruimte te combineren is met andere inrichtingselementen. In Amsterdam zijn bijvoorbeeld ondergrondse tunnels aangelegd waarin kabels en leidingen netjes gebundeld zijn, waardoor er ondergronds en bovengronds meer ruimte overblijft voor bomen en groen en uitbreidingen veel eenvoudiger te realiseren zijn.

Opperhoofd Bomen

We nemen graag het advies over van Steven Slabbers, gerenommeerd landschapsarchitect.

9. Stel een Opperhoofd Bomen aan, die een heldere, transparante communicatie onderhoudt tussen bewoners, de gemeente en andere partijen (zoals woningcorporaties) en antwoord geeft op vragen. Mogelijk kan de Bomenstichting Den Haag daarbij als counterpart optreden.

De Haagse Lanen

Het realiseren van het Initiatiefvoorstel van de Haagse Lanen betekent een prachtig visitekaartje van onze stad. De volledige gemeenteraad heeft zich voorstander getoond.

10. De Bomenstichting Den Haag beveelt u aan om de bomenlaan door te trekken vanaf de Lange Vijverberg/Lange Voorhout over Kneuterdijk, Vijverdam, Hofweg, tot en met het Spui.

De Vlietzone

De Vlietzone herbergt een schatkamer aan groen, blauw, cultuurhistorie en open landschappen, op korte afstand van dichtbevolkt stedelijk gebied. Voor mens en dier vormt de Vlietzone zo een essentiële schakel tussen stad en land en tussen de verschillende groengebieden. In een omgeving waar steden sterk inzetten op verdichting is ruimte nodig voor verkoeling, biodiversiteit, wateropvang en ontspanning.

11. De Bomenstichting Den Haag doet een beroep op u om het Ambitiedocument Vlietzone te omarmen, dat BoschSlabbers in opdracht van de Provincie Zuid-Holland heeft opgesteld (2022). We bevelen het college van B&W aan om dit Ambitiedocument te omarmen, de wensen van de gemeenteraad en gemeenten rondom te respecteren, en een participatie traject te doorlopen. Ten behoeve van een transparant proces bevelen we een afweging aan tussen diverse alternatieve mogelijkheden op basis van criteria, die van tevoren zijn vastgesteld. Tot slot dient rekening gehouden te worden met de MER – procedure.

De Gavikavel

De Gavi kavel is een gebied met waardevolle en zeldzame biotopen. De Gavi-kavel wordt deels ingenomen door een moerasbos met wilgen, zwarte els en riet en moerasvegetatie. Het bos staat op venige klei waar water niet wegzijgt. De grondwaterstand is hoog.

Moerasbossen in Nederland zijn grotendeels verdwenen omdat ze zijn drooggelegd, opgehoogd en in gebruik zijn genomen voor andere doeleinden. We vermoeden dat dit moerasbos het enige is in Den Haag. Er is niet alleen sprake van een moerasbos maar ook een heel interessant vochtig rietland. Het moerasbos en het rietland zijn amper toegankelijk. De rust en ongereptheid zijn gunstig voor flora en fauna.

12. In verband met de zeldzaamheidswaarde en de biodiversiteitscrisis zouden deze biotopen juist in stand moeten blijven en uitgebreid moeten worden. En zeker niet plaats moeten maken voor bedrijven en verharding.

Participatie

Een bouwplan is vaak intern al voorbereid, er zijn afspraken/toezeggingen vastgelegd in een zogenaamde anterieure overeenkomst of in een ontwikkelingskader, terwijl juist bij die voorbereiding al participatie gewenst is. Wanneer functies/bouwmassa/hoogte etc. al zijn bepaald, voordat plannen worden voorgelegd aan belangenorganisaties, omwonenden en wijkorganisaties, is de ruimte voor participatie marginaal en wordt het proces ervaren als schijnparticipatie met grote onvrede als gevolg.

13. We sluiten aan bij Vrienden van Den Haag om belanghebbenden, zoals de Bomenstichting Den Haag, te betrekken vanaf de eerste planvorming.

Interactieve kaart

Rotterdam dat heeft een handige interactieve kaart gemaakt met boomgegevens, vergunning, foto's. Zie de link: [Kapvergunningen zorgplichtbomen Rotterdam](#)

14. We bevelen aan om ook zo'n interactieve kaart te maken.

Conclusie en aanbeveling

Als bomen écht zo belangrijk zijn, moeten we er ook zo mee omgaan.

Vriendelijke groet van

Clara Visser – voorzitter
Bomenstichting Den Haag